

ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА МИТНА ПОЛІТИКА ДЕРЖАВИ**FINANCIAL ACTIVITY AND CUSTOMS POLICY OF THE STATE**

Радченко О.М., аспірантка
кафедри цивільного, адміністративного та фінансового права
Класичний приватний університет

У статті автором запропоновано визначити державну митну політику України як систему економічних, правових, організаційних та інших широкомасштабних заходів, що проводяться державою в особі органів законодавчої та виконавчої гілок влади і спрямованих на всебічне регулювання митних відносин і реалізацію внутрішньо- і зовнішньоекономічних інтересів держави.

Фінансова діяльність митних органів України визначена як діяльність, яку вони здійснюють у процесі утворення, розподілу і використання фінансових ресурсів держави під час реалізації покладених на них фіскальної та контрольної функцій, метою яких є формування доходної частини державного бюджету України шляхом утримання та стягнення митних платежів із суб'єктів експортно-імпортних операцій як зобов'язаних Митним та Податковим кодексами України осіб.

Запропоновано Концепцію державної митної політики України, яка має стати захистом інтересів держави і громадян, активізацією міжнародних економічних відносин, забезпеченням сприяння розвитку зовнішньої торгівлі, захистом економіки країни від негативного впливу іноземної конкуренції, вдосконаленням державної митної політики.

Запропоновано модель взаємодії митних органів з учасниками митних правовідносин, суть якої полягає у класифікації суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності на три групи, що є найбільш оптимальною і буде служити дієвим стимулом, що спонукає суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності до дотримання законодавства.

Ключові слова: митні платежі, мито, акцизний податок, податок на додану вартість, державний бюджет, надходження, видатки, зовнішньоекономічна діяльність, тариф, сплата.

The author proposes in the article to define the state customs policy of Ukraine as a system of economic, legal, organizational and other large – scale measures carried out by the state represented by the legislative and executive branches of government and aimed at comprehensive regulation of customs relations and realization of domestic and foreign economic interests.

The financial activity of customs bodies of Ukraine has been defined as an activity which they carry out in the course of formation, distribution and use of financial resources of the state at the realization of the fiscal and control functions assigned to them, the purpose of which is the formation of a revenue part of the state budget of Ukraine through collecting customs charges from the entities of export-import operations as obliged persons by the Customs and Tax Codes of Ukraine.

The state carries out its financial activities through a system of public authorities. Customs authorities, which act as such, participate in the development, organization and implementation of public customs policy in the framework of financial activities. Being authorized by the state to carry out financial activities, they conduct customs policy, using various tools. The organizational aspect of the impact of state customs policy on financial activities is to empower public administration bodies to implement the directions of state customs policy. At the same time, they must influence the adoption of such political decisions that would be aimed at protecting the public interest without restricting the rights and freedoms of individuals. In this regard, it seems appropriate to conduct such activities as the collection and analysis of statistical information, monitoring, forecasting, study of foreign experience of tariff policy and the possibility of its implementation in domestic practice.

The functional aspect has been manifested in the very content of state customs policy. The formation of monetary funds as one of the aspects of the financial activity of the state is carried out through the inclusion of customs payments in the system of fiscal revenues of the state budget of Ukraine. With the help of the state customs policy, it is determined the budget amounts through the means of this tool. The policy of protectionism increases the accumulation of financial resources in the form of customs duties as an element of financial activities of the state, while free trade shifts the fiscal function to domestic taxes.

The author offers the Concept of the state customs policy of Ukraine, which should ensure the protection of interests of the state and citizens, activation of the international economic relations, maintenance of the development of foreign trade, defense of the domestic economy against the negative influence of foreign competition, improvement of the state customs policy.

It has been proposed a model of interaction of customs authorities with participants of customs legal relations the essence of which is to classify foreign economic entities according to three groups. The model is the most optimal and will serve as an effective motivation to encourage foreign economic entities to comply with the law.

Key words: customs payments, customs duty, excise tax, value added tax, state budget, revenues, expenditures, foreign economic activity, tariff, payment.

Постановка проблеми. Дослідження змісту фінансової діяльності митних органів, специфіки її правового регулювання зумовлює необхідність звернення до питання про співвідношення категорій, які сполучають таку діяльність: державної митної політики та фінансової діяльності держави в цілому.

Державна митна політика є вектором всієї діяльності держави в особі митних органів, включаючи фінансову, при цьому вона виражається у встановленні пріоритетів для розвитку відносин з митного оподаткування. Функціонування інституту митних платежів здійснюється в рамках політики, що проводиться державою в галузі митної справи, яка має в своїй основі певне ставлення органів державної влади до економічних механізмів, що впливають на структуру і обсяг зовнішньоторговельного обороту.

Мета статті – дослідити державну митну політику та фінансову діяльність держави.

Виклад основного матеріалу. Питання фінансової діяльності держави в науці фінансового права досліджували Л.К. Воронова, О.П. Гетманець, О.О. Дмитрик, Є.В. Додін, Л.М. Касьяненко, Б.А. Кормич, Ю.О. Костенко, М.П. Кучерявенко, О.А. Лукашев, А.О. Монаєнко, В.Я. Настюк, О.П. Орлюк, О.В. Покатаєва, О.В. Солдатенко, Н.Ю. Пришва, Л.А. Савченко, О.В. Солдатенко, Н.Я. Якимчук та ін.

Термін «державна митна політика» чинним законодавством України визначено. Так, зокрема, відповідно до ст. 5 Митного кодексу України від 13 березня 2012 року № 4495-VI державна митна політика – це система принципів та напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів та забезпечення митної безпеки України, регулювання зовнішньої торгівлі, захисту внутрішнього ринку, розвитку економіки України та її інтеграції до світової економіки. Державна митна політика є складовою частиною державної економічної політики.

Це багатопланове явище, зі складною структурою, що відрізняється різноманітністю форм вираження, а також великою кількістю засобів, способів і методів регулювання. Державна митна політика за останні роки стала значущим явищем суспільного життя країни і практичної діяльності України.

Державна митна політика являє собою складову частину внутрішньої і зовнішньої політик будь-якої держави, в тому числі й України. Будь-яка держава у фінансово-економічному аспекті спирається на дві головні складові частини: внутрішні податки і збори, а також митні платежі. Саме від них залежить формування доходної частини національного бюджету.

Ми пропонуємо визначити державну митну політику, на відміну від Митного кодексу України, як систему економічних, правових, організаційних та інших широкомасштабних заходів, що проводяться державою в особі органів законодавчої та виконавчої гілок влади і спрямованих на всебічне регулювання митних відносин і реалізацію внутрішньо- і зовнішньоекономічних інтересів держави. Державна митна політика – це серцевина, «душа» митної справи, в той час як всі інші частини служать вдосконаленню та ефективній реалізації цієї політики і тим самим успішному здійсненню всіх напрямків митної справи. Вона повинна відрізнятися логічністю, стабільністю, виваженістю і втілюватися в життя на основі норм митного права.

Митний кодекс України та інші нормативно-правові акти в даній сфері вторинні по відношенню до державної митної політики. Правила, регламентовані чинним законодавством даної галузі, є засобами реалізації митно-правової політики, в них закладено механізм досягнення поставлених цілей.

У сучасних умовах державна митна політика України покликана забезпечити тонке налаштування всього механізму регулювання імпорту та експорту на всіх рівнях управління, націлити його на інтереси вітчизняного виробництва, не порушуючи правил, визнаних світовим торговим співтовариством. У зв'язку із цим напрямки державної митної політики повинні бути об'єктивовані з метою їх подальшого відображення в нормативно-правовій базі [4, с. 362].

Історії відомі два види державної митної політики: протекціонізм і фритредерство (політика вільної торгівлі). Обидва ці напрями засновані на митно-тарифному регулюванні, під яким розуміється метод державного регулювання зовнішньої торгівлі, заснований на використанні експортних та імпорتنих мит. Митно-тарифне регулювання займає провідне місце у фінансовій діяльності держави в особі митних органів. У даному ракурсі митну політику представляється можливим назвати тарифною політикою держави, акцентуючи увагу на заходах, пов'язаних із встановленням державою ставок митних мит. Політика такого роду регулює відкритість економіки або протекціонізм по відношенню до власного товаровиробника [3, с. 35].

Протекціоністська державна митна політика передбачає встановлення високого рівня митного оподаткування товарів, в першу чергу, що ввозяться на територію країни. Таким чином, держава ставить бар'єри на шляху вільного проникнення імпорту на внутрішній ринок, тим самим захищаючи інтереси вітчизняного виробника.

Органи виконавчої влади беруть активну участь у процесі формування державної митної політики держави. Міністерство фінансів України, митні органи України беруть участь у розробці державної митної політики України і реалізують її, виступаючи суб'єктами фінансової діяльності держави, формуючи доходну частину державного бюджету України. Митні органи так само, як і антимонопольні, податкові та інші суб'єкти владних повноважень, здійснюють непрямої вплив на суб'єктів підприємницької діяльності, хоча безпосередньо грошово-кредитні правовідносини вони не регулюють.

Отже, митна служба створена в апараті публічної адміністрації для реалізації напрямів митної політики. Між тим така політика може бути диференційована за різними напрямками, виходячи із сукупності відносин, що складаються в митній сфері. До них відносяться: політика у сфері уніфікації митних процедур, політика у сфері застосування заборон та обмежень економічного і адміністративного характеру, політика в галузі розвитку інформаційних технологій, правоохоронна державна митна політика, політика у галузі міжнародного співробітництва. При цьому найважливішою її складовою частиною, що здійснює безпосередній вплив на фінансову діяльність держави, виступає митно-тарифна політика.

Використання фінансових ресурсів передбачає їх конкретне розпорядження як самою державою, так і згодом громадянами і юридичними особами. Вони використовуються на основі норм відповідних галузей права. Так, митними органами кошти бюджету можуть бути використані на їх матеріально-технічне забезпечення, виплату зарплати посадовим та службовим особам, утримання об'єктів митної інфраструктури тощо.

Митні органи як суб'єкти фінансової діяльності держави уповноважені державою на реалізацію компетенції щодо забезпечення дотримання митного законодавства України. У зв'язку із цим вони здійснюють фінансову діяльність у рамках проведеної державою державної митної політики, яка в першу чергу впливає на інститут державних доходів.

У зв'язку із цим особливий науковий інтерес представляє концепція фінансової діяльності митних органів як складової частини фінансової діяльності держави. На нашу думку, фінансова діяльність митних органів України – це діяльність, яку вони здійснюють у процесі утворення, розподілу і використання фінансових ресурсів держави під час реалізації покладених на них фіскальної та контрольної функцій, метою яких є формування доходної частини державного бюджету України шляхом утримання та стягнення митних платежів із суб'єктів експортно-імпорتنих операцій як зобов'язаних Митним та Податковим кодексами України осіб.

Співвідношення державної митної політики та фінансової діяльності держави простежується через таке явище, як утворення публічних грошових фондів. У сучасних умовах перед митними органами стоїть непросте завдання. З одного боку, основною їх функцією виступає створення умов, що сприяють прискоренню товарообігу через митний кордон, а з іншого – до Державної митної служби Урядом України доводяться планові показники по доходах бюджету, які з року в рік не мають знижуватися. Таке положення є парадоксальним, оскільки означає компроміс «між двома основними типами завдань і зумовленими ними напрямками діяльності митниці: з одного боку, протекціоністського і фіскального характеру, рішення яких вважалося мало не її єдиною прерогативою; з іншого боку, абсолютно несумісними із зазначеним напрямком завданнями сприяння зовнішньоторговельної діяльності та економічної активності в цілому. При цьому одним із факторів, у відповідності з якими дається оцінка діяльності митних органів, виступає обсяг доходів, що перераховуються ними в державний бюджет України.

Такий підхід створює хибну ілюзію залежності доходів державного бюджету України від зовнішньоекономічної діяльності тільки від якості роботи митних органів. Насправді ж Державна митна служба України може забезпечити тільки повноту утримання цих доходів, а їх обсяг знаходиться у прямій залежності від кількості учасників зовнішньої торгівлі, їхнього бажання займатися зовнішньоекономічною діяльністю, кількості експортно-імпорتنих угод, а також у цілому від митно-тарифної політики, що проводиться державою. Саме такі показники може досліджувати митна служба в процесі свого моніторингу.

Показово в цьому відношенні, що в Європі національні міністерства фінансів звертаються в митні органи з проханням окреслити цифри відрахувань до бюджету, які ті зможуть забезпечити в найближчі два-три роки. А потім ці показники вносяться у фінансові плани. У підсумку: чим енергійніше держава вимагає від митниці збільшити збирання митних платежів у бюджет, тим більше вона втрачає коштів на кордоні. Спонтанелічний новим планом митник міркує: підвищення обсягу митних платежів прямо пропорційно збільшенню учасників зовнішньої торгівлі. Якщо ж останній показник не зростатиме, то збір митних доходів можна здійснити лише за рахунок тих суб'єктів, які постійно займаються зовнішньоекономічною діяльністю. У результаті виникає ситуація, коли власне держава починає «різати курку», яка несе золоті яйця, при цьому самі ж учасники все більше вдосконалюють канали і способи ухилення від сплати митних платежів, здійснюють товарну контрабанду [2, с. 235].

Націленість державної митної політики на забезпечення фіскальних інтересів у галузі митної справи призводить до ситуації, коли більшість суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності (в їх числі в даний час залишилися лише великі підприємства, оскільки малий і середній бізнес відмовився від участі у світовій торгівлі) зазначає тягар непосильної податково-митного тягаря в галузі митної справи. Невипадково багато європейських держав з метою запобігання кризових соціально-економічних наслідків поставили перед собою завдання зниження рівня податкових ставок при збереженні обсягів доходів національних бюджетів.

Природно, що будь-який платник податку з метою зростання, а часто і просто збереження свого бізнесу, вибирає найбільш полегшені варіанти податкових навантажень. Підсумком посилення фіскальної функції в нашій країні стала криміналізація зовнішньої торгівлі, що спричинило величезні втрати для державного бюджету України в частині надходження до нього митних платежів. Схеми ухилення від сплати митних платежів стали настільки відомі підприємцям, що вже описано в спеціальній літературі. Зрозуміло, в чималому ступені такого ухилення сприяє корупція серед посадових осіб митних органів України [1, с. 57].

Тривалий час Державна митна служба України розглядалася виключно як фіскальний орган, головне завдання якої полягало в забезпеченні максимального надходження доходів до державного бюджету України. На практиці такий погляд призводив до парадоксальної ситуації, коли митні органи, одним із пріоритетів яких є захист вітчизняного товаровиробника, об'єктивно зацікавлені у зростанні імпорту – головного джерела оподаткування. У сучасних реаліях митниця повинна усунути зайві фінансові та адміністративні бар'єри на торгових шляхах, перейти від громіздкого, незручного до мобільного механізму здійснення митних процедур, тим самим надавши можливість бізнесу розвиватися і активно брати участь в міжнародних торговельних відносинах. Саме в цьому випадку можливо говорити про розумність державної митної політики і, як наслідок, про ефективність фінансової діяльності держави.

Вплив державної митної політики на фінансову діяльність держави проявляється у двох аспектах: організаційному та функціональному.

Держава здійснює свою фінансову діяльність через систему органів публічної влади. Митні органи, які виступають в якості таких, беруть участь у розробці, організовують та реалізують напрями державної митної політики в рамках фінансової діяльності. Уповноважені державою на здійснення фінансової діяльності, вони проводять митну політику, використовуючи при цьому різні інструменти. Організаційний аспект впливу державної митної політики на фінансову діяльність полягає у наділенні органів публічного управління повноваженнями, за допомогою яких можлива реалізація напрямів державної митної політики країни. При цьому самі вони повинні

впливати на прийняття таких політичних рішень, які були б націлені на захист публічних інтересів, не обмежуючи при цьому прав і свобод приватних осіб. У зв'язку із цим представляється доцільним проведення таких заходів, як збір і аналіз статистичної інформації, моніторинг, прогнозування, вивчення зарубіжного досвіду тарифної політики та можливості впровадження його у вітчизняну практику.

Функціональний аспект проявляється в безпосередньому змісті державної митної політики. Утворення грошових фондів як одна із сторін фінансової діяльності держави здійснюється за допомогою включення митних платежів у систему фіскальних доходів державного бюджету України. За допомогою державної митної політики визначається обсяг формування бюджету держави за допомогою використання даного інструменту. Політика протекціонізму посилює акумуляцію фінансових ресурсів у вигляді митних платежів як елемента фінансової діяльності держави, тоді як фритредерство переносить фіскальну функцію на внутрішні податки.

Бувають ситуації, коли навіть платники митних платежів стикаються із складними питаннями оплати цих платежів в силу неправильного визначення посадовими особами митних органів митної вартості товарів, неправильного застосування відповідного методу обрахунку митної вартості товару тощо. Є випадки, коли фірми вдаються до порушення митного, а часто і кримінального законодавства. Вирішення виникаючих проблем можливе, на погляд автора, не тільки через реалізацію повноважень щодо припинення неправомірних діянь, але і завдяки впровадженню диференційованого підходу до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Так, учасники митних відносин можуть бути класифіковані на три групи, стосовно до яких в арсеналі державної митної політики повинні застосовуватися різні заходи. Першу групу становитимуть великі підприємства, що займаються зовнішньоторговельною діяльністю більше п'яти років, не мають заборгованості зі сплати податків. Іншими словами, це підприємства, які завдяки перерахованим об'єктивним факторам заслужили довіру митних органів. Вони, як правило, зацікавлені у встановленні довгострокових ділових відносин. Їм повинно бути надано максимальне сприяння у здійсненні зовнішньоторговельних зв'язків, а саме: спрощення митного оформлення, оперативність митного контролю, надання відстрочки і розстрочки зі сплати митних платежів. Представники таких підприємств можуть бути у складі громадських організацій, створюваних при митних органах.

У другу групу можуть увійти підприємства, що займаються зовнішньоекономічною діяльністю від одного року до п'яти років і володіють бездоганною репутацією. Менший досвід їх роботи на міжнародному ринку змушує і обсяг довіри митних органів. Однак і для них митні процедури не повинні виступати в якості бар'єру їх експортно-імпортних операцій. У підприємств даної групи є реальний шанс піднятися на більш високий щабель і скористатися можливістю отримання відстрочки і розстрочки зі сплати митних платежів.

Нарешті, третю групу мають становити підприємства, що роблять перші кроки на міжнародному ринку. У цю ж категорію можливо включити підприємства, які раніше притягалися до відповідальності за порушення митних правил. Вони ще не проявили себе як добросовісні учасники зовнішньоекономічної діяльності, і тому всі операції, що проводяться ними, мають підпадати під пильну увагу і суворий контроль із боку митних органів. Питання про переведення суб'єктів з однієї групи в іншу повинен вирішуватися колегами митних органів.

У зв'язку із цим у Митному кодексі України можна врегулювати можливість застосування до певних осіб спеціальних спрощених процедур, що виражаються в подачі періодичної митної декларації, випуск товарів

при поданні відомостей, що дозволяють ідентифікувати товар, проведенні митного оформлення на об'єктах таких осіб, зберіганні товарів на своїх складах. Такими процедурами вправі будуть скористатися особи, щодо яких відсутні невиконані постанови у справах про адміністративні правопорушення, здійснюють зовнішньоекономічну діяльність не менше трьох років. При цьому спеціальні спрощені процедури не можуть містити положення, що звільняють названих осіб від дотримання вимог і умов в частині повноти і своєчасності сплати митних платежів. Отже, найбільш цікавлять учасників експортно-імпортних операцій питання, що залишаються за рамками правового механізму, стимулюючого їх легітимне поведінку.

Пропонована модель взаємодії митних органів з учасниками митних правовідносин трьох груп, на наш погляд, є найбільш оптимальною і буде служити дієвим стимулом, що спонукає суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності до дотримання законодавства. Крім того, відповідна організація роботи сприятиме зниженню завантаження посадових та службових осіб митних органів, дозволить митниці сконцентруватися на заходах із високою ймовірністю порушень митного законодавства. Відсутність у сучасних умовах пільг і послаблень перетворює митні платежі виключно на фінансовий інструмент, заперечуючи при цьому їх регулятивну функцію. Завдання держави полягає у знаходженні оптимального поєднання, балансу публічних і приватних інтересів.

Здійснення державою державної митної політики, що здійснює вплив на її фінансову діяльність, має будуватися на принципах гласності, прозорості, стабільності та передбачуваності. Дані принципи доцільно покласти в основу документа, необхідність прийняття якого очевидна. Цим актом повинна стати Концепція державної митної політики України, яка має бути затверджена постановою Кабінету Міністрів України. Нормативний акт такого роду повинен виступити гарантом стійкості зворотного державою напрямку на сприяння розвитку зовнішньої торгівлі, що представляється необхідним встановити в якості вищого пріоритету.

Метою Концепції державної митної політики України має стати захист інтересів держави і громадян, активізація міжнародних економічних відносин, забезпечення сприяння розвитку зовнішньої торгівлі, захист економіки країни від негативного впливу іноземної конкуренції, вдосконалення державної митної політики. Дані цілі досягаються шляхом планомірного вирішення таких завдань, як: захист вітчизняних виробників, сприяння їх виходу на світовий ринок, створення сприятливих умов для їх участі у митних відносинах; недопущення дискримінації, рівноправність учасників зовнішньої торгівлі, їх залучення до реалізації напрямків державної митної політики; спрощення митних процедур, їх уніфікація у відповідності з міжнародно-правовими нормами, проведення гнучкої тарифної політики; використання державою мінімально необхідних адміністративних і фінансових зовнішньоторговельних бар'єрів на шляхах; створення сприятливого інвестиційного клімату для розвитку внутрішнього виробництва; всіляке заохочення і стимулювання законослухняної поведінки учасників митних відносин; координація та співпраця з іншими державами з митних питань.

У Концепції державну митну політику слід визначити як систему економічних, правових, організаційних та інших широкомасштабних заходів, що проводяться

державою і спрямованих на всебічне регулювання митних відносин і реалізацію внутрішньо- і зовнішньоекономічних інтересів України. Завдання державної митної політики повинні вирішуватися у суворій відповідності з Конституцією України, законами України, іншими нормативно-правовими актами, а також міжнародними договорами та угодами, визнаними Україною.

Фінансовий механізм реалізації державної митної політики України полягає в таких фінансових інструментах: мита, податки, що сплачуються при переміщенні товарів через митний кордон України; спеціальні захисні, антидемпінгові і компенсаційні заходи.

Вони, так само як і санкції майнового характеру, є фіскальними доходами державного бюджету України і використовуються державою в процесі здійснення фінансової діяльності. Дані інструменти виконують регулятивну функцію, що виражається в раціоналізації митного тарифу, усуненні дисбалансу в міжнародному товарообігу, ефективному реагуванні на небажані зміни в структурі імпорту та експорту.

Фінансовий механізм державної митної політики зумовлює модель діяльності держави, яка має включати такі напрямки: встановлення гнучкої системи митних платежів з урахуванням національних інтересів країни; розширення можливості доступу суб'єктів зовнішньої торгівлі для застосування спеціальних захисних, антидемпінгових і компенсаційних заходів; забезпечення відшкодування податку на додану вартість при здійсненні експортних операцій у порядку, установленому чинним законодавством України; обґрунтоване застосування в необхідних випадках захисних мит за умови збереження інтересів громадян та їх об'єднань; лібералізація системи валютного контролю; гарантування надання пільг з митного оподаткування щодо фізичних осіб.

Висновки. Державна митна політика, на відміну від Митного кодексу України, визначена як система економічних, правових, організаційних та інших широкомасштабних заходів, що проводяться державою в особі органів законодавчої та виконавчої гілок влади і спрямованих на всебічне регулювання митних відносин і реалізацію внутрішньо- і зовнішньоекономічних інтересів держави. Фінансова діяльність митних органів України визначена як діяльність, яку вони здійснюють в процесі утворення, розподілу і використання фінансових ресурсів держави під час реалізації покладених на них фіскальної та контрольної функцій, метою яких є формування доходної частини державного бюджету України шляхом утримання та стягнення митних платежів із суб'єктів експортно-імпортних операцій як зобов'язаних Митним та Податковим кодексами України осіб.

Запропоновано Концепцію державної митної політики України, яка має стати захистом інтересів держави і громадян, активізацію міжнародних економічних відносин, забезпечення сприяння розвитку зовнішньої торгівлі, захист економіки країни від негативного впливу іноземної конкуренції, вдосконалення державної митної політики.

Запропоновано модель взаємодії митних органів з учасниками митних правовідносин, суть якої полягає у класифікації суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності на три групи, що є найбільш оптимальною і буде служити дієвим стимулом, що спонукає суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності до дотримання законодавства.

ЛІТЕРАТУРА

1. Мосякіна О.А. Митна політика та принципи її реалізації в Україні. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2015. № 2(13). С. 56–61.
2. Гуцул І.А. Митна політика у фіскальному просторі України. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент»*. 2015. Вип. 10. С. 232–234
3. Ківалов С.В. Митна політика України: підручник. Одеса : Юридична література, 2001. 256 с.
4. Мужев О.О., Покатаєва О.В. Прогнозування обсягів митних платежів як інструмент реалізації митної політики держави. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. Вип. 1(18). С. 360–368.